DOMSTOLENS KENDELSE

24. januar 1994 *

I sag C-275/93 P,

Michael Boessen, tidligere tjenestemand ved Det Økonomiske og Sociale Udvalg, boende i Lanaken (Belgien), ved advokat Ch. Paulussen, Maastricht, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Loesch, 8, rue Zithe,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 11. marts 1993 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans i sag T-87/91, Boessen mod ØSU (Sml. II, s. 235), hvorunder der er nedlagt påstand om annullation af Det Økonomiske og Sociale Udvalgs afgørelse af 5. september 1991 om at afvise sagsøgerens klage over afslaget på at tildele ham invalidepension på et beløb svarende til 135% af »eksistensminimum«,

den anden part i appelsagen:

De Europæiske Fællesskabers Økonomiske og Sociale Udvalg ved juridisk konsulent M. Bermejo Garde, som befuldmægtiget, bistået af advokaterne D. Lagasse

* Processprog: nederlandsk.

og G. Tassin, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georgios Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco og D. A. O. Edward samt dommerne R. Joliet, F. A. Schockweiler, G. C. Rodríguez Iglesias, F. Grévisse, M. Zuleeg og P. J. G. Kapteyn,

generaladvokat: G. Tesauro
justitssekretær: J.-G. Giraud,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 12. maj 1993 har Boessen, tidligere tjenestemand ved De Europæiske Fællesskabers Økonomiske og Sociale Udvalg (herefter benævnt »ØSU«), iværksat appel af en af Retten i Første Instans afsagt dom af 11. marts 1993 (sag T-87/91, Boessen mod ØSU, Sml. II, s. 235), for så vidt Retten ved denne dom afviste sagen og fastslog, at hans påstande om annullation af ØSU's afgørelse af 5. september 1991 om at afvise hans klage over afslaget på at tildele ham invalidepension på et beløb svarende til 135% af »eksistensminimum«, var åbenbart ugrundede.

2 Det fremgår af den appellerede dom (præmis 1-11), at Boessen har været tjenestemand ved ØSU fra den 1. december 1971 til den 31. januar 1981, og at han fra den 1. februar 1981 har oppebåret en invalidepension, hvis størrelse blev fastsat til 120% af »eksistensminimum« i henhold til artikel 78, stk. 5, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«). Den detaljerede beregning af denne pension er blevet meddelt Boessen ved ØSU's afgørelse nr. 157/81 A af 20. januar 1981 (herefter benævnt »afgørelse 157/81 A«).

3 Afgørelsen blev ændret ved flere senere afgørelser, dels for at tilpasse pensionens størrelse til lønudviklingen, dels i anledning af udbetaling af forskellige tillæg.

4 Den 13. februar 1991 indgav Boessen en ansøgning til ØSU om, at hans invalidepension blev reguleret og fastsat til 135% af »eksistensminimum« i henhold til vedtægtens artikel 77, stk. 4.

5 ØSU afslog denne ansøgning ved afgørelse af 27. februar 1991 og afviste derefter klagen over denne afgørelse ved afgørelse af 5. september 1991. Boessen anlagde dernæst sag ved Retten den 2. december 1991.

6 I stævningen har Boessen nedlagt påstand om annullation af ØSU's afgørelse af 5. september 1991 og om, at denne institution tilpligtes at regulere hans invalidepension og forhøje den til 135% af »eksistensminimum«. I replikken for Retten har sagsøgeren præciseret, at reguleringen af hans pension skulle ske med tilbagevirkende kraft fra den 1. februar 1981, og at pensionens størrelse skulle forhøjes med renter fastsat af Retten. Han har desuden præciseret, at såfremt hans påstand om annullation ikke blev taget til følge, fordi den ikke kunne antages til realitetsbehandling, skulle hans påstand forstås således, at den gik ud på, at ØSU tilpligtes at udbetale ham en godtgørelse svarende til de pensionsbeløb, som han ville have haft ret til som reguleret pension regnet fra den 1. februar 1981, forhøjet med renter fastsat af Retten.

7 Retten har først afvist Boessen's påstand om annullation (den appellerede doms præmis 25-35).

8 Den har for det første anført, at ifølge Domstolens praksis (dom af 10.12.1980, sag 23/80, Grasselli mod Kommissionen, Sml. s. 3709) kan en tjenestemand ganske vist påberåbe sig bestemmelserne i artikel 41, stk. 1, i bilag VIII til vedtægten for at kræve regulering af sin pension i tilfælde af fejl eller undladelser, uanset af hvilken art, men at tjenestemanden skal indgive klage og eventuelt anlægge sag inden for de i vedtægtens artikel 90 og 91 fastsatte frister fra det tidspunkt, hvor der indtræder en ny omstændighed, som kan begrunde en regulering af pensionen, eller fra det tidspunkt, hvor han faktisk har fået kendskab til en sådan omstændighed. Retten har for det andet udtalt, at afgørelse 157/81 A, hvoraf det på den ene side klart fremgik, efter hvilken metode og på grundlag af hvilke bestemmelser i vedtægten satsen for Boessen's pension var blevet fastsat, og som på den anden side ikke var blevet anfægtet og heller ikke senere ændret på dette punkt, måtte anses for den akt, der havde fået fristerne til at løbe i forhold til sagsøgeren, selv om ØSU ikke udtrykkeligt i denne afgørelse havde afslået at anvende vedtægtens artikel 77, stk. 4. Retten fandt for det tredje, at den fortolkning af vedtægtens artikel 77 og 78, som sagsøgeren første gang påberåbte sig i 1991, ikke var en ny omstændighed, der kunne bevirke, at søgsmålsfristerne på ny begyndte at løbe, og at sagsøgeren ikke havde fremført nogen omstændighed, der kunne godtgøre, at hans helbredstilstand havde gjort det umuligt for ham at anlægge sag inden for de i vedtægten fastsatte frister.

9 Retten afviste dernæst sagsøgerens påstande om godtgørelse (den appellerede doms præmis 36 og 37).

10 Den udtalte dels, at der forud for disse påstande hverken var indgivet ansøgning eller klage i henhold til vedtægten, dels at de først blev nedlagt i replikken.

11 Endelig tilføjede Retten, at sagen ikke blot måtte afvises, men at den derudover var åbenbart ugrundet (den appellerede doms præmis 38-40).

12 Den udtalte, at det fremgår klart af ordlyden af vedtægtens artikel 77 og 78 samt af deres generelle opbygning, at det ved beregningen af invalidepensioner kun er vedtægtens artikel 78, stk. 5, der finder anvendelse, mens vedtægtens artikel 77, stk. 4, kun finder anvendelse ved beregning af alderspension. Den har dernæst udtalt, at ØSU ikke havde gjort sig skyldig i nogen retsvildfarelse eller tjenstlig fejl ved ikke at anvende vedtægtens artikel 77, stk. 4, ved fastsættelsen af sagsøgerens pension.

13 Boessen's appel anfægter kun Rettens dom, for så vidt som hans annullationspåstand er blevet afvist og desuden kendt ugrundet.

14 Boessen har under appellen i første række kritiseret den del af Rettens dom, der vedrører spørgsmålet, om annullationspåstanden kan admitteres. Han har gjort følgende anbringender gældende:

— Retten har tilsidesat vedtægtens artikel 25, 90 og 91 ved at lægge til grund, at afgørelse 157/81 A, der indeholdt en detaljeret redegørelse for beregningen af hans invalidepension, havde bevirket, at søgsmålsfristerne var begyndt at løbe i forhold til ham.

— Retten har med urette fastslået, at han ikke havde fremført nogen omstændighed, der kunne godtgøre, at hans helbredstilstand havde forhindret ham i at indgive klage over afgørelse 157/81 A inden for de frister, der er fastsat i vedtægtens artikel 90 og 91.

— Retten har tilsidesat artikel 40, stk. 1, i vedtægtens bilag VIII ved at lægge til grund, at afgørelse 157/81 A kun var blevet fulgt af ændringsafgørelser.

— Retten har fortolket artikel 41, stk. 1, i vedtægtens bilag VIII og Domstolens dom i sagen Grasselli mod Kommissionen urigtigt ved at lægge til grund, at hans ansøgning af 1991 var for sent indgivet.

— Rettens dom er utilstrækkeligt begrundet på to punkter: Dels har den ikke taget stilling til anbringendet om, at afgørelse 157/81 A ikke var begrundet, for så vidt angår afslaget på at anvende artikel 77, stk. 4; dels har Retten ikke tilstrækkeligt begrundet sin opfattelse vedrørende sagsøgerens helbredstilstand.

15 Sagsøgeren har dernæst kritiseret den del af den appellerede dom, der vedrører spørgsmålet, om hans annullationssøgsmål er begrundet. Han har på dette punkt fremført et enkelt anbringende gående ud på, at Retten har fortolket vedtægtens artikel 77, stk. 4, urigtigt ved at lægge til grund, at bestemmelsen ikke finder anvendelse på invalidepension.

16 ØSU har i sit svarskrift gjort følgende argumenter gældende med hensyn til spørgsmålet, om annullationspåstanden kunne admitteres af Retten:

— Det er med rette, at Retten har lagt til grund, at afgørelse 157/81 A, hvorved man stiltiende, men nødvendigvis, afslog at anvende vedtægtens artikel 77, stk. 4, på sagsøgeren, og som var tilstrækkeligt begrundet, bevirkede, at søgsmålsfristerne begyndte at løbe i forhold til sagsøgeren.

— Det er med rette, at Retten har lagt til grund, at der ikke siden er indtrådt nogen ny faktisk omstændighed.

— Sagsøgeren har hverken for Retten eller for Domstolen ført noget bevis, der kan godtgøre, at han i ti år ikke havde mulighed for seriøst at undersøge afgørelse 157/81 A og anlægge sag til prøvelse af denne afgørelse.

17 Med hensyn til spørgsmålet, om annullationssøgsmålet for Retten var begrundet, har ØSU gjort gældende, at Retten med rette har lagt til grund, at vedtægtens artikel 77, stk. 4, kun fandt anvendelse ved fastsættelsen af alderspensioner. Det har

tilføjet, at under alle omstændigheder ville en anvendelse af disse bestemmelser på sagsøgerens pension føre til, at der blev tildelt ham et lavere beløb (36%) end det, som han har ret til i henhold til vedtægtens artikel 78, stk. 5.

18 Artikel 119 i Domstolens procesreglement bestemmer følgende:

»Er det åbenbart, at appellen helt eller delvis skal afvises eller forkastes, kan Domstolen når som helst på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten ved begrundet kendelse beslutte helt eller delvis at afvise eller forkaste appellen.«

19 Anbringendet vedrørende spørgsmålet, om annullationssøgsmålet for Retten var begrundet, må behandles først.

20 Vedtægtens artikel 78, stk. 3, 4 og 5, bestemmer følgende:

»Når invaliditeten har andre årsager (end dem, der nævnes i samme artikels stk. 2), svarer invalidepensionen til den alderspension, som tjenestemanden ville være berettiget til ved det fyldte 65. år, hvis han var forblevet i tjenesten indtil denne alder.

Invalidepensionen beregnes på basis af den grundløn, som tjenestemanden ville have oppebåret i sin lønklasse, hvis han endnu havde været i tjeneste på det tidspunkt, på hvilket pensionen udbetales.

Invalidepensionen kan ikke være mindre end 120% af eksistensminimum.«

21 Vedtægtens artikel 77 bestemmer følgende:

»Tjenestemanden, der har gjort tjeneste i mindst ti år, er berettiget til pension...

Den maksimale pension udgør 70% af den sidste grundløn i den sidste lønklasse, i hvilken tjenestemanden har været indplaceret i mindst et år. Den tilkommer tjenestemanden efter 35 pensionsgivende tjenesteår, udregnet på grundlag af bestemmelserne i artikel 3 i bilag VIII. Hvis antallet af pensionsgivende tjenesteår er mindre end 35, nedsættes den ovennævnte maksimale pension i forhold hertil.

...

Pensionen kan ikke være lavere end 4% af eksistensminimum pr. tjenesteår.

Retten til pension erhverves ved det fyldte 60. år.«

22 Disse bestemmelsers ordlyd samt deres generelle opbygning viser, at fællesskabslovgiver alene har villet henvise til bestemmelserne i vedtægtens artikel 77, for så vidt angår fastsættelsen af invalidepensionens sats, men ikke for så vidt angår beregningsgrundlaget og mindstebeløbet for denne pension. Navnlig fastsættes der i artikel 78, stk. 5, et beløb, som alene afhænger af eksistensminimum, og som invalidepensionens størrelse ikke kan ligge under. Denne fastsættelsesmetode er uafhængig af den, der gælder for alderspensionens mindstebeløb, som ifølge artikel 77 afhænger af, hvor længe den pågældende har gjort tjeneste.

23 Som Retten har lagt til grund i dommens præmis 40, finder vedtægtens artikel 77, stk. 4, vedrørende fastsættelsen af alderspensionens mindstebeløb følgelig ikke anvendelse på beregningen af invalidepensioner.

24 Det er derfor med rette, at Retten i samme præmis har lagt til grund, at ØSU ikke havde gjort sig skyldig i nogen retsvildfarelse ved vedtagelsen af afgørelse 157/81 A.

25 Denne begrundelse berettiger i sig selv den appellerede dom, selv om Retten kun til overflod har lagt den til grund. Uafhængigt af spørgsmålet, om Boessen's påstand om annullation kunne realitetsbehandles, kunne der nemlig under ingen omstændigheder gives ham medhold i denne.

26 Det er derfor ufornødent at behandle de øvrige appelgrunde, som alle vedrører spørgsmålet, om denne påstand kunne realitetsbehandles.

27 Herefter må Boessen's appel anses for åbenbart ugrundet. Den må derfor forkastes.

Sagens omkostninger

28 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. I medfør af procesreglementets artikel 122 finder artikel 70 ikke anvendelse ved appel iværksat af institutionernes tjenestemænd eller øvrige ansatte. Da Boessen har tabt sagen, pålægges det ham at betale appelsagens omkostninger.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLEN

1) Boessen's appel forkastes.

2) Boessen betaler appelsagens omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg, den 24. januar 1994.

J.-G. Giraud — Justitssekretær

O. Due — Præsident